

**МІЖНАРОДНИЙ
ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА**

Україна, 33027, м. Рівне
вул. академіка Степана Дем'янчука, 4

ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ
І ТЕХНІКИ У ХХІ СТОЛІТТІ

**РОКІВ
30
УСПІХУ**

Міжнародна науково-практична конференція

**ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ
І ТЕХНІКИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

Збірник тез наукових доповідей

**19 жовтня 2023 року
м. Рівне, Україна**

**Міністерство освіти і науки України
Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»**

Краківська академія імені Анджея Фрича Моджевського (Польща)
Університет прикладних наук імені Яноша Кодолані (Угорщина)
Великопольська соціально-економічна академія –
Академія прикладних наук (Польща)
Akademia Regum Civiliium – Університет політичних
та соціальних наук (Чехія)
Європейський інститут подальшої освіти (Словаччина)
Університет економіки в Бидгощі (Польща)
Полонійна академія в Ченстохові (Польща)
Університет Бат Спа (Велика Британія)
Університет Томаса Бата (Чехія)

**ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ У
XXI СТОЛІТТІ:**

Збірник тез наукових доповідей учасників
Міжнародної науково-практичної конференції до 30-річчя
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

Частина III

**19 жовтня 2023 року
м. Рівне, Україна**

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»
(Протокол № 2 від 28 вересня 2023 року)*

Організаційний комітет конференції:

Голова організаційного комітету:

Дем'ячук Віталій Анатолійович – доктор юридичних наук, професор, академік ААПН, ректор Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука»

Заступники голови організаційного комітету:

Дем'ячук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, президент Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука»

Мединська Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, доцент, проректор з наукової роботи Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука»

Члени організаційного комітету:

Гончаров Юрій – доктор економічних наук, професор; **Груба Таміла** – доктор педагогічних наук, професор; **Джунь Йосип** – доктор фізико-математичних наук, професор; **Красовська Ольга** – доктор педагогічних наук, професор; **Демидюк Сергій** – кандидат економічних наук, доцент; **Дем'ячук Тетяна** – кандидат педагогічних наук; **Коваль Вадим** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Микулець Віталій** – кандидат юридичних наук, доцент; **Миронець Ніна** – кандидат історичних наук, доцент; **Золяк Вікторія** – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент; **Пагула Тамара** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Сойко Інна** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Терновик Наталія** – кандидат психологічних наук, доцент; **Хом'як Ольга** – кандидат педагогічних наук, доцент, учений секретар; **Юскович-Жуковська Валентина** – кандидат технічних наук, доцент; **Яницька Олена** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Яроменко Оксана** – кандидат географічних наук, доцент; **Ясіньський Андрій** – кандидат педагогічних наук, доцент (Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука», Україна)

Співголови організаційного комітету:

Іренеуш Кубіячик – доктор наук, професор, ректор Великопольської суспільно-економічної академії в Сьроді Великопольській – Академії Прикладних Наук (Польща); **Клеменс Будзовський** – доктор наук, професор, ректор Краківської Академії імені Анджея Фрича Моджевського (Польща); **Петер Сабо** – Dr.h.c. PhD, ректор Університету імені Яноша Кодолані (Угорщина); **Ян Гадр** – професор, начальник відділу розвитку європейських проєктів Університету Бат Спа (Велика Британія); **Фліп Сікора** – канцлер Економічного університету в Бидгощі (Польща); **Кшиштоф Сікора** – Почесний консул України в Бидгощі, президент Економічного університету в Бидгощі (Польща); **Олександр Скалій** – професор, директор інституту здоров'я та спорту Економічного університету в Бидгощі (Польща); **Йозеф Затько** – Dr.h.c., mult. Vc. JUDr., PhD, MBA, LL.M., Honor. Prof., президент Європейського інституту подальшої освіти (Словаччина); **Анджей Кринський** – доктор наук, професор, ректор Полонійної академії в Ченстохові (Польща); **Властіміл Віцен** – PhD, LL.M., MBA, ректор Akademia Rerum Civilium, – Університету політичних та соціальних наук (Чехія)

Інноваційні дослідження та перспективи розвитку науки і техніки у XXI столітті: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції до 30-річчя Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука» (м. Рівне, 19 жовтня. 2023 року). Рівне, 2023. Ч 3. 228 с.

ISBN

УДК 001(05)

© Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука», 2023

ISBN
DOI

ЗМІСТ

НАПРЯМ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ -----	7
Вокальчук Г. М., Адах Н. А. УКРАЇНСЬКІ НЕОЛОГІЗМИ ДОБИ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ 2014–2023 РОКІВ (ЛЕКСИКОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ) -----	7
Голуб Н. Б. ЖАНРИ МОВЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ АКТУАЛІЗАЦІЇ ЗНАНЬ І ВМІНЬ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ -----	10
Горошкіна О. М. ОСОБЛИВОСТІ ДОБОРУ МЕТОДІВ І ПРИЙОМІВ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ -----	11
Гриценко С. П. ЛИТОВСЬКО-УКРАЇНСЬКА ЛЕКСИКОГРАФІЧНА СПІВПРАЦЯ: ЗДОБУТКИ І ПЕРСПЕКТИВИ -----	13
Клименко Ж. В. НЕСПОДІВАНИЙ ЕФЕКТ ШКІЛЬНОГО КУРСУ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, ВИКЛИКИ ПЕРЕД НИМ І ШЛЯХ ДО ПЕРЕМОГИ -----	16
Кучеренко І. А. КОНЦЕПТУАЛЬНІ КОМПОНЕНТИ ТЕХНОЛОГІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ -----	19
Мамчур Л. І. РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ НА ОСНОВІ ТЕКСТУ -----	22
Мединська Н. М. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОЗНАКОВИХ СЛІВ У ЛОГІЦІ, ФІЛОСОФІЇ ТА ЛІНГВІСТИЦІ -----	24
Плющ М. Я. ПРИСЛІВНИКИ СПОСОБУ ДІЇ ЯК ОЗНАКОВІ СЛОВА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ -----	26
Хом'як І. М. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ДЕРЕСІЯНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ АНТРОПОНІМІВ -----	29
Янковська Ж. О. ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ НОВЕЛІСТИКИ ІРИНИ САВКИ -----	32
Budz I. F., Popovych K. O. GAMING TECHNOLOGIES: A TOOL FOR CULTIVATING COGNITIVE ENGAGEMENT IN ENGLISH LANGUAGE LESSONS -----	35
Hanna Brdyś, Natalia Nisanoglu SOME ASPECTS OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN A LANGUAGE TEACHING PROCESS -----	37
Kochmar D. A., Sheresh D. I. FEATURES OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS' VOCABULARY ENRICHMENT IN ENGLISH LESSONS -----	39
Антончук О. М. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОПИСНОЇ ГРАМОТНОСТІ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»	43
Горбач Н. В. МІСЬКИЙ ТЕКСТ РОМАНУ М. ГРИМИЧ «ФРІДА» -----	45
Горошкін І. О. СИСТЕМА ВПРАВ І ЗАВДАНЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ УЧНІВ 7-9 КЛАСІВ ГІМНАЗІЇ -----	48
Гричаник Н. І. ШКІЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕПІЧНОГО ТВОРУ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ -----	50
Грубий Л. І. ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ ЯК ЛІНГВОДИДАКТИЧНА ПРОБЛЕМА -----	53
Данильчук В. Р., Саприкіна О. П. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ -----	55
Дзюба М. М. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ В МЕЖАХ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» У ТЕХНІЧНИХ ЗВО -----	59
Дудко І. В., Гальона Н. П. УКРАЇНСЬКИЙ МЕЙНСТРИМ У НОВІТНЬОМУ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРИ: МОВНО-КУЛЬТУРНИЙ І НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ВЕКТОРИ -----	62

Златів Л. М. ОНОВЛЕННЯ ЛІНГВОДИДАКТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ВИКЛАДАЧА-МОВНИКА ВЗО В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	65
Кирилович О. Ф. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	68
Кириченко Т. О. ОСОБЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	70
Клейменова Т. В. ПОЕТИКА ЗАГОЛОВКІВ ПОВІСТЕЙ ІВАНА САДОВОГО	72
Конєєва О. О. УЖИВАННЯ В МЕДІАТЕКСТАХ ДІЄСЛІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З ВОРОЖІСТЮ: НА ЗАМІТКУ РЕДАКТОРОВІ	75
Ланкіна В. В. ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НАУКОВОМУ ЛІЦЕЇ.....	77
Макарець Ю. С. УКРАЇНСЬКІ ЕРГОНІМИ В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ТА МОВНОГО СТАНДАРТУ	80
Мамчур Є. А. РОЗВИТОК СТІЙКОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	83
Ніколаєнко В. М. ГОЛОДОМОР ЯК СУБТЕМА В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ	85
Овдійчук Л. М. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	87
Рибин С. С., Груба Т. Л. РЕАЛІЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНО-ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ: ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	90
Саркісова І. А. ЗАРОДЖЕННЯ ЖАНРОВИХ ФОРМ РОЛЬОВОЇ ПОЕЗІЇ В ЗАРУБІЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	92
Скребкова М. А. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	94
Смирнов О. В. РИСИ НЕОКЛАСИЦИЗМУ В ПОЕМІ ІОРІЯ КЛЕНА «ПРОКЛЯТІ РОКИ»	97
Соколовська Г. В. ГРАФІЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙ У РОМАНІ Ш. БРОНТЕ «ДЖЕЙН ЕЙР».....	100
Сулима О. П. ВАЛЕНТНІСТЬ ДІЄСЛІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ ПРИРОДИ В ХУДОЖНЬОМУ ТА ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ СТИЛЯХ	102
Тхорук Р. Л. І. НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ ПРО ГРЕКІВ В УКРАЇНІ: ІМАГОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	104
Фігура С. В. ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА І СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА АНГЛО-ШОТЛАНДСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ.....	107
Шульжук Н. В. НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «ДИДАКТИЧНА ТЕКСТОЛОГІЯ» В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ-ФІЛОЛОГА.....	110
Шумейко О. А. РОЛЬ МОВИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СОЦІУМІ	114
НАПРЯМ ЖУРНАЛІСТИКА І РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ	118
Галич В. М. КНИГА МИКОЛИ ТИМОШИКА «МАТЕРИН ЗАПОВІТ У РУШНИКУ 1933-ГО» В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ МЕДІАОСВІТИ.....	118
Ian Gadd, Alina Lavreniuk, Viktoriya Zolyak COLLABORATION OF HEIs OF UKRAINE AND GREAT BRITAIN IN A TIME OF WAR	120
Petar Jandrić, Sarah Hayes PARTICIPATION AND POSITIONALITY IN THE POSTDIGITAL SCIENCE AND EDUCATION RESEARCH COMMUNITY	123
Myroniuk V. M. JOURNALISTIC AND EDITORIAL ACTIVITY OF OSYP MAKOVEI	126
Бабійчук Т. В. РАДІОП'ЕСА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СТІЙКОЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ	129

Боровик Л. А. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ -----	132
ЗА ДОПОМОГОЮ МЕДІАРЕСУРСІВ -----	132
Горчикова А. О., Хитров О.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ГЛЯНЦЕВИХ ВИДАНЬ В ОНЛАЙН СЕРЕДОВИЩІ -----	134
Денискіна Г. О. ІДЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ РОБОТИ ЛІТЕРАТУРНОГО РЕДАКТОРА: МАНІПУЛЯТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОВНИХ ЗАСОБІВ -----	136
Зубарець А. В., Чернявська І. В. ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ЛОНГРІДУ ЯК ТРЕНДОВОЇ ФОРМИ УКРАЇНСЬКИХ ОНЛАЙН-МЕДІА -----	138
Кіріакіді О. Ю. СТРУКТУРА МЕДІАГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ -----	141
Мазаний В. С. ОСОБЛИВОСТІ НОВИН ІНФОРМАЦІЙНОГО АГЕНТСТВА -----	143
Пришляк А. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ФОРМА ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ: СОЦІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ -----	145
Смусь А. Г. ЖУРНАЛІСТИКА І РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ. ПРИНЦИП ОПЕРАТИВНОСТІ У НОВИННІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ ТА АЛГОРИТМ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ FACEBOOK. КЛЮЧОВІ ДЕФІНІЦІЇ НА ПРИКЛАДІ РІВНЕНСЬКИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ -----	148
<i>НАПРЯМ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ</i> -----	150
Джунь Й. В. НОРМАЛІЗАЦІЯ СПОСТЕРЕЖЕНЬ МЕТОДАМИ НЕКЛАСИЧНОЇ ТЕОРІЇ ПОХИБОК -----	150
Джунь Й. В. ЗАКОН ПОХИБОК ПІРСОНА-ДЖЕФФРІСА І ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ПРИ ОБРОБЦІ ЕКСПЕРИМЕНТІВ BIG\DATE -----	152
Колупасв Б. Б. ПОЛІМЕРИ ЯК НОСІЇ ТА ДИНАМІЧНІ СПОЖИВАЧІ КОНФІГУРАЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ -----	154
Рудик А. В., Кустовський О. С. АНАЛІЗ ВИХІДНИХ СИГНАЛІВ ІНЕРЦІАЛЬНОГО ВИМІРЮВАЛЬНОГО МОДУЛЯ INVENSENSE MPU-6050 -----	156
Романюк О. Н., Завальнюк Є. К. РЕАЛІЗАЦІЯ ПАРАЛЕЛІЗМУ ПОТОКІВ КОМАНД І ДАНИХ ГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСОРІВ -----	159
Стефанишин Д. В. Ходневич Я. В. ОБЧИСЛЕННЯ КОЕФІЦІЄНТА ШОРСТКОСТІ ШЕЗІ ЗА ДОПОМОГОЮ БАГАТОШАРОВИХ ШТУЧНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ -----	162
Александров О. В., Кучеренко Ю. Ф., Романюк А. О. ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ ЩОДО СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ -----	164
Ананченко В. В. РОЗУМНЕ МІСТО – КОНЦЕПЦІЯ, МОДЕЛІ, ТЕХНОЛОГІЇ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ -----	167
Базалицький М. Р., Романюк О. Н., Павлович М. В. МЕТОДИ ТА ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ ОБРОБЛЕННЯ ПОЛІГОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ АНІМАЦІЙНИХ ЗОБРАЖЕНЬ -----	171
Возний О. О., Кучеренко Ю. Ф. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ПРИ СТВОРЕННІ ПЕРСПЕКТИВНОГО ОЗБРОЄННЯ І ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ПОВІТРЯНИХ СИЛ -----	174
Грисюк А. В. ПРОБЛЕМАТИКА МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ -----	176
Захарчук М. Д., Романюк О. Н. МЕТОД ПРОЦЕДУРНОГО ТЕКСТУРУВАННЯ -----	178
Кириасюк Є. С., Майданюк В. П. РОЗРОБКА КЛІЄНТСЬКОЇ ЧАСТИНИ АДАПТИВНОЇ ТЕСТУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ З ФОТОКОНТРОЛЕМ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ JAVASCRIPT/TYPESCRIPT ТА ФРЕЙМВОРКУ ANGULAR -----	181
Кічак Б. В., Болбот І. М. ВАЖЛИВІСТЬ ПОШИРЕННЯ СТАНДАРТУ WEB 3.0 ДЛЯ КРАЩОГО ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ -----	183

семантикою обставинних компонентів, особливо в метафоризованому вживанні: *І знову завихрилось в'южно і сніжно.* (Л. Первомайський); *На планеті Земля завихрилося руйнівними буревіями. І в природі, і майже в кожному народі* (Є Дудар).

Отже, дієслова на позначення метеорологічних процесів природи вимагають обставинних поширювачів, що уточнюють дієслівну семантику в аспекті часу, місця, способу або причини. Лексеми, що позначають вищий рівень інтенсивності процесу або повного охоплення предмета, вимагають, крім обставин, також залежного об'єктного актанта.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Добровольський В. В. Екологічні знання : навч. посіб. Київ: Професіонал, 2005. 299 с.
- 2.Масицька Т. Є. Граматична структура дієслівної валентності. Луцьк: Ред.-вид. відд. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1998. 208 с.
- 3.Tesnière L. *Éléments de syntaxe structurale*. Paris: Klincksieck, 1959. 699 s.

І. НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ ПРО ГРЕКІВ В УКРАЇНІ: ІМАГОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Тхорук Р. Л.

*кандидат філологічних наук, доцент, кафедра української літератури,
Рівненський державний гуманітарний університет*

Літературознавці здебільшого відзначають політично-ідеологічний вимір змісту роману «Над Чорним морем», полеміку із соціалістом-космополітом М. Драгомановим, апологетику українофільства (народовства), зудар і конфлікт консервативного старшого покоління й більш радикального молодого (Н. Бернадська). Все ж той факт, що обидва головних характери – Віктор Комашко й Надежда Мурашкова – представляють нащадків греків або по матері чи по батькові, як на мене, варте уваги й тлумачення. Адже, передусім, моделюється процес формування української політичної нації, який став фактом української політичної історії у випадку хлопоманства. Просто йдеться про авторський художній варіант іншої пропозиції.

Як зазначає М. Тарнавський, у дев'яності роки письменник працював над кількома роботами, усі з яких у різних спосіб відбивали його кишиневські та одеські враження [5, с. 62]. Додам, що певним чином названі тексти містять розмірковування на грецьку тему: якщо не у формі презентації персонажа грека («Над Чорним морем», «Афонський пройдисвіт»), то зіставлень із грецькою античною культурою («Українські гумористи та штукарі»), або ж аналізом її здобутків. Дослідник пише про кишиневську «особисту» географію, рясно виписану насамперед у текст художніх творів цього періоду.

З погляду ідеологічних смислів розлогі українські пейзажі та ландшафтні описи роману виписують емоційний стан персонажів, які перебувають між закритим простором помешкань (а також світських норм, накиннутих церемоній,

модних форматів гуртків) та стихією моря, степу, узбережжя, саду (власної національної природи, поклику плоти). Все ж у моделюванні ключем для розуміння текстуальної стратегії виписування проблематики національного може стати характеристика етнотипу степового українця, яку узагальнив І. Нечуй-Левицький, розказуючи про майстерного гумориста із Полтавщини: «Антін Радивилівський – це тип нервового українця, яких у нас чимало трапляється по селах. В кожній жилі цього цупкого, еластичного організму б'є й ворухиться джерело самої живої натури. /.../ Він тип нервово-ворушливого надзвичайно жвавого українця. Цей тип виглядів, викохав, вигодував широкий сухий, вольний степ, потайний, небезпечний, повний бродячого народу, дикої татарви, повний потаємних пригод та притичин, як те синє вольне море викохало сміливих піратів норманців /.../. Українець цього типу жилавий, нервовий, прудкий, проворний, говорючий, красномовний, навіть трохи крикливий і лепетливий, мов провансалець, або араб, цей син далекого Сходу» [3, с. 389-390]. Маркери етнотипу такі: нервовість, жвавість, запал, красномовність, балакучість. Отож, авторська позиція полягає у «впізнаванні» свого, прийнятті іно-національного як рівного, навіть у захопленні ним. Ці ж маркери стають деталями як портрету, так і характеристик греків та грекинь повісті «Над Чорним морем», а то й розгортаються у сюжетні сцени наративу за їх участі (красномовний Арістід Селаброс, церемонна Зоя Полікарповна, нервові Віктор Комашко та Надежда Мурашкова). І врешті – саме греки виведені у романі головними ідеалізованими героями.

І. Нечуй-Левицький описує етнотип через зв'язок із природою півдня України – степом та морем. Письменник опирається на вироблену ним теорію про залежність національного характеру від географії. «Словом сказати, все, що захоплює етнографічна границя української народности, все се повинно бути і конечно буде матеріалом для реальної української літератури, не викидаючи й чужоземців іншої національности, бо їх уже багато напхалось на Україну. Вони вже давно живуть між нами і нажили собі такий світогляд, котрий їх одрізняє од їх таки земляків, що живуть у себе дома, між своїм народом /.../», -- пише він у статті «Сьогочасне літературне прямування» [4, с. 72].

Все ж суперечливість цього твердження явна, адже степ у першій цитаті представлений як місце, де панує віковичне змішування етносів. На мою думку, має значення письменникове переконання про об'єднавчу силу землі, яка задає і підживлює рухливість та змінюваність тілесно-фізичних основ психіки. Отож, маємо своєрідну апологетику хлопманства-народництва. Тому такі важливі у романі «Над Чорним морем» спогади Віктора Комашка про дитинство на Дністровському лимані («зріс в степах, любив українську мову» [3, с. 131]). За логікою автора море і степ визначають вибір національності персонажем. Стиснута версія такого вчинку представлена завдяки постаті грека Мавродіна: «Його батько був грек, а мати українка. Він вмів говорити по-українській, зріс серед українського народу й звик до його. Як народовець він присвятив себе на службу українському народові. «Не заводить же мені Греції над Азовським

морем! Буду працювати серед того народу, серед якого живу», -- говорив він Комашкові. І він пристав до українців» [3, с. 132].

Все ж чинник природи автор роману робить не основним, усуває із поверхні оповіді на периферію, бо перед нами урбаністичний текст (Кишинів, Одеса), і природа (море чи степ) займають місце освоєного простору. Тому автор акцентує на «строкатості», «пістрявості», «мішанині», яка виявляється наскрізною характеристикою не тільки зовнішності, а й світогляду чи поведінки – ідентичності загалом («В човнах дрімали смугляві греки в рябих, синіх та червоних куртках, обшитих шнурками усякого кольору» [3, с. 244]). «Селаброс був палкий, як присок, ще й до того дуже опришкуватий на вдачу», -- пише автор [3, с. 146]. Вказівка на «опришкуватість» стосується багатьох персонажів, але наразі містить в собі протиставлення й ідеальній в персонажах цього роману «стриманості», «потаємності», й етнічній «хитруватості» власне греків, таким чином описує ще й змішування, трансформацію національного характеру під впливом української природи.

Грецький світ роману втиснутий І. Нечуєм-Левицьким у міфологічний (ідеологізований) простір, який визначається присутністю «одвічних» історичних ворогів українства: польського і російського. Тим-то поруч із «Комашками й Мурашками» у романі з'являються одіозні – майже гротескні й карикатурні – деспотичні мачуха Сані Навроцької, вихована на польську шляхтянку-аристократку, та дідич Бородавкін, росіянин. Їх кривні нащадки вирости нестримні до втіх, байдужі до інших, отож, і до політики. Ширші культурні інтереси героїв, або їх відсутність, представлені такими, що проявляються і «просвічують» у ситуаціях фліртів та інтриг, любовного суперництва, дискусій та суперечок – власне, у побутовому антуражі, звичному й комфортному для фантазії І. Нечуя-Левицького. Ідеальних людей цього світу бачимо здебільшого такими, що вміють стримати, погамувати свій гнів та роздрознення – вони панують над собою, конструюють своє життя.

Безсумнівно, І. Нечуй-Левицький працює із стереотипом, моделюючи імідж грека й гречанки. Центральне місце займає уявлення про «класичну красу» (ставний/а, чорнявий/а, різьблений профіль обличчя), практичність, хитруватість, запальність, нестриманість («грубуватий, як усі сини півдня» [3, с. 150], що, по суті, є свідченням дикості, низької культури). Причому на імаго-позицію впливає добре ознайомлення автора із античною культурою (згадки про Улісса, Платона й Арістотеля, метафора ожилої статуї). Український класик здебільшого опирається на зіставлення міфологічних систем та культурних практик, як свідчать нариси «Українські гумористи й штукарі», «Світогляд українського народу», створюючи варіанти репрезентації грецького та утвердження українського коштом грецького (що відзначали також Л. Грицик [1], Т. Мейзерська [2]).

Авторські текстуальні стратегії працюють через характерологію головних героїв – українізованих греків Комашка й Мавродіна; сюжет зміни переконань із космополітизму на націоналізм Сонею Навроцькою; протиставленню контрверсії ідеального у долях греків Селаброса й Мурашкової; а також завдяки

побутовим акцентам на «вписуванні» стереотипів українського у характерологію персонажів іншої національності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грицик Л. Орієнтальний дискурс І. Нечуя-Левицького. *Літературознавчі студії*. 2019. Вип. 57. С. 57-69.
2. Мейзерська Т. Re-presens. Відлуння Сходу в українській літературі XIX ст. Одеса : Астропринт, 2009. 156 с.
3. Нечуй-Левицький І. Над Чорним морем. Нечуй-Левицький І. Зібрання творів : У 10 т. Київ : Наукова думка, 1966. Т. 5. С. 100-314.
4. Нечуй-Левицький І. Українство на літературних позах з Московщиною : Культурологічні трактати. Упорядник М. Чернописький. Львів : Каменяр, 1998. 256 с.
5. Тарнавський М. Нечуваний Нечуй : Реалізм в українській літературі. Переклад з англ. Я. Стріха. Київ: Лаурус; Торонто : Наукове т-во ім. Тараса Шевченка в Канаді, 2018. 288 с.

ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА І СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА АНГЛО-ШОТЛАНДСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Фігура С. В.

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
студентка Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка*

Сирко І. М.

*науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент
Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка*

В українській лінгвістичній науці і національна, й англо-шотландська фольклорна пісня уже неодноразово були об'єктом дослідження, однак окремі питання їх жанрової генетики та структурно-семантичної організації ще потребують детального розгляду. До таких проблемних, актуальних сьогодні належить і порівняльно зіставна характеристика вказаних національних творів, що вияскравила б спільне та відмінне у їх походженні та художньому розвитку.

І хоч вирізнення пісні як жанру в українській фольклористиці має поважний вік, однак жоден з найважливіших аспектів цього питання (генезис, дефініція, класифікація, місце в національній системі жанрів, специфіка відображення дійсності та ін.) не досяг того рівня вивченості, який би задовольнив науку на сучасному етапі розвитку. Така оцінка повною мірою стосується ступеня вивченості обох аналізованих національних жанрів.

Розгляньмо трактування генетики й жанрового оформлення української народної пісні, в образно-художній системі якої дослідники виявляють яскраві рефлекси народних звичаїв, обрядів тощо. Згадаймо, наприклад, характерне формульне звертання до *землі* як стихії, що насажує силою, зміцнює, допомагає: *Ой не маю вітця-неньки./ То припаду до земельки./ – Земле моя праведная./*

ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ У XXI СТОЛІТТІ

Збірник тез наукових доповідей учасників
Міжнародної науково-практичної конференції до 30-річчя
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

19 жовтня 2023 р.
м. Рівне

Частина III

Тези наукових доповідей учасників конференції надруковано в авторській редакції.
Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір,
точність наведених фактів, цитат та інших відомостей.

Умовно-друк. арк. 11,75
Тираж 100

Віддруковано з готового оригінал-макета

Редакційно-видавничий центр
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
33027, м. Рівне, вул. ім. академіка Степана Дем'янчука, 4
mail@megu.edu.ua

Технічний редактор: Руслана Грицун